

تعداد صفحه : ۳ صفحه		ساعت شروع: ۸ صبح	رشته : علوم انسانی	سوالات امتحان درس : علوم و فنون (۱)
نام و نام خانوادگی :		تاریخ امتحان : ۱۴ / ۱۰ /	مدت امتحان : ۸۰ دقیقه	پایه : دهم دوره دوم متوسطه
آموزش و پرورش شهرستان قوچان در نوبت اول			دانش آموزان دبیرستان :	
۱	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴نمره)			
۱	<p>درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.</p> <p>(الف) ناصر خسرو را پدر شعر فارسی نام نهاده اند.(.....)</p> <p>(ب) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود. (.....)</p> <p>(ج) زبان پارتی در دوره هخامنشیان رایج بود. (.....)</p> <p>(د) در زمان ساسانیان خوارزم عمده ترین مرکز ادبی به شمار می رفت. (.....)</p>			
۱,۲۵	<p>جاهای خالی را پر کنید.</p> <p>(الف) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری بود.</p> <p>(ب) در زمان سامانیان عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد.</p> <p>(ج) رایج ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم حماسی، و غنایی بود.</p> <p>(د) دوره طلایی زبان پارسی در قرن چهارم همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با دانشمندان بزرگی چون آغاز شد و با شاعر بلند مرتبه بی نظیری مانند ادامه یافت.</p>			
۰,۵	<p>دو نمونه از کتاب های معتبر را که در زمان سامانیان به فارسی ترجمه شده اند، نام ببرید.</p>			
۰,۲۵	<p>شاعر مدیحه سرایی که قصیده ای با موضوع موعظه و نصیحت ساخت، چه نام داشت؟</p>			
۰,۵	<p>چرا آثار ادبی پهلوی به کتابت در نیامده اند؟</p>			
۰,۵	<p>زبان پارتی در کدام بخش های ایران متداول بوده است؟</p>			
موسیقی شعر (۶نمره)				
۰,۵	<p>منظور از عاطفه چیست؟</p>			
۱,۲۵	<p>برای هر کدام از توضیحات زیر، موردی از داخل پرانتز انتخاب کنید. (یک مورد از توضیحات اضافه است)</p> <p>(وزن - عاطفه - حیرت و تعجب - حواس - شعر و موسیقی)</p> <p>(الف) عوامل برانگیختن حس و حال عاطفی (.....) (ب) نمودی از عاطفه (.....) (پ) وسیله ادراک وزن (.....)</p> <p>(ت) رکن معنوی شعر (.....) (ث) مهم ترین و موثرترین عامل در شعر (.....) (ج) امری حسی (.....)</p> <p>(چ) اساسی ترین عامل پیدایی شعر (.....)</p>			

۰.۵	هجا را توضیح دهید، نام دیگر آن چیست؟	۹
۰.۷۵	عبارت های درست یا نادرست را تعیین کنید. الف) واژه «شدت» دو مصوت دارد و دو هجا است. ص غ ب) واج های کلمه «خواب» عبارت اند از: خ، و، ا، ب. ص غ ج) «آه» یک هجای بلند است و سه واج دارد. ص غ	۱۰
۰.۷۵	هریک از علامت های زیر مربوط به کدام یک از انواع هجاهاست؟ الف) «U»: ب) «_»: ج) «U_»:	۱۱
۰.۷۵	در مصراع زیر، چند هجای بلند وجود دارد؟ «به تو حاصلی ندارد غم روزگار گفتن»	۱۲
۰.۲۵	کدام گروه از دو واژه هم وزن نیستند؟ الف) علمدار، سپه پوست ب) پای، سرد ج) آب، سوز د) درو، قبول	۱۲
۰.۲۵	کدام گزینه «ی» مصوت است؟ (دو مورد) الف) یارا ب) خوردنی ج) پیمان د) سیم پاسخ:	۱۴
زیبا شناسی (۶نمره)		
۱	جایگاه تکرار واج و واژه را در زبان عادی و ادبی بررسی کنید.	۱۵
۱.۵	در بیت ها و عبارت های زیر واج آرای و واژه آرای (تکرار) را بیابید. الف) ای داد به داد دل ما کس نرسید از بس که بلند بود داد دل ما ب) نمازِ خونینِ حماسهء چهارده سالهء مرا وسعتِ وسیعِ کدام سجاده گسترده شد؟	۱۶
۰.۲۵	در کدام گزینه «واج آرای» وجود دارد؟ الف) تو با من به بیداد کوشی همی ب) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز ج) اندر طلب طعمه پر و بال بیاراست د) مرا مادرم نام ، مرگ تو کرد	۱۷
۰.۲۵	درست یا غلط بودن عبارت زیر را مشخص کنید: «عواملی که موسیقی لفظی را پدید می آورند، «بدیع لفظی» نام دارند.»	۱۸
۱	جاهای خالی را پر کنید: «آرایه سجع در کلامی دیده می شود که حداقل جمله باشد؛ زیرا سجع ها باید در جمله ها بیابند؛ درست مانند که در پایان مصراع ها یا می آید.»	۱۹
۰.۵	آیا عبارت زیر را می توان مسجع نامید؟ دلیل خود را بنویسید. «مگذار ما را به که و مه»	۲۰

۱.۵	با توجه به عبارت های زیر به سوالات پاسخ دهید. الف) دل او در پرده های گمراهی نهان و حق از او روی گردان. ب) طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. پ) گاه از دیدن خط مکتوب، منتعش و گاه از ندیدن روی مطلوب مشتعل. ۱) سجع ها را نشان دهید. ۲) نوع سجع ها را بنویسید. ۳) ارزش موسیقایی هر یک از سجع ها را بیان کنید.
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)	
۰.۷۵	عبارت های درست و نادرست را تعیین کنید. الف) نخستین گام موثر در رویارویی با متون، خواندن دقیق متن است. ب) نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ ضروری نیست. ج) اگر تمام اثر یکباره و بی گسست خوانده شود، درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال می شود. ص غ ص غ ص غ
۱.۲۵	جاهای خالی را با عبارت ها مناسب پر کنید. الف) کتاب ها معمولا متن های به شمار می آیند. ب) هرچیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد است. ج) در یک نگاه کلی، متون یا آثار ادبی شامل و هستند. د) لازم است تمام اثر، خوانده شود تا درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال نشود.
۰.۵	بیت زیر را از دیدگاه فکری بررسی کنید. بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
۱.۵	شعر زیر را از دیدگاه های زبانی، ادبی و فکری بررسی کنید. آسمانش را گرفته تنگ در آغوش ابر با آن پوستین سرد نمناکش باغ بی برگی روز و شب تنهاست، با سکوت پاک غمناکش ساز او باران، سرودش باد «مهدی اخوان ثالث»

سوال‌های امتحان درس: علوم و فنون (۱)	رشته: علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۳ صفحه
پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴/۱۰/۱۰	نام و نام خانوادگی: پاسخنامه
دانش آموزان دبیرستان:			
تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴نمره)			
۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) ناصر خسرو را پدر شعر فارسی نام نهاده اند. (.....) ب) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود. (.....) ج) زبان پارتی در دوره هخامنشیان رایج بود. (.....) د) در زمان ساسانیان خوارزم عمده ترین مرکز ادبی به شمار می رفت. (.....)		
۱.۲۵	جاهای خالی را پر کنید. الف) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری ب) در زمان سامانیان عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد. ج) رایج ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم حماسی، و غنایی بود. د) دوره طلایی زبان پارسی در قرن چهارم همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با دانشمندان بزرگی چون آغاز شد و با شاعر بلند مرتبه بی نظیری مانند ادامه یافت.	تاریخ ادبیات ایران محدث زریاب رازی	
۰.۵	دو نمونه از کتاب های معتبر را که در زمان سامانیان به فارسی ترجمه شده اند، نام ببرید. ترجمه تفسیر طبری تاریخ بلخی		
۰.۲۵	شاعر مدیحه سرایی که قصیده ای با موضوع موعظه و نصیحت ساخت، چه نام داشت؟ کسایر مروزی		
۰.۵	چرا آثار ادبی پهلوی به کتابت در نیامده اند؟ به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته است.		
۰.۵	زبان پارتی در کدام بخش های ایران متداول بوده است؟ شمال و شمال شرق ایران		
موسیقی شعر (۶نمره)			
۰.۵	منظور از عاطفه چیست؟ حالتی روحی - روانی است که شاعر از روی دادن حادثه ای در خویش احساس می کند.		
۱.۲۵	برای هر کدام از توضیحات زیر، موردی از داخل پرانتز انتخاب کنید. (دو مورد از توضیحات اضافه است) (وزن - عاطفه - حیرت و تعجب - حواس - شعر و موسیقی) الف) عوامل برانگیختن حس و حال عاطفی (.....) ب) نمودی از عاطفه (.....) پ) وسیله ادراک وزن (.....) ت) رکن معنوی شعر (.....) ث) مهم ترین و موثرترین عامل در شعر (.....) ج) امری حسی (.....) چ) اساسی ترین عامل پیدایی شعر (.....)		

۱۵	<p>با توجه به عبارت های زیر به سوالات پاسخ دهید.</p> <p>الف) دل او در پرده های گمراهی نهان و حق از او روی گردان. ب) طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. پ) گاه از دیدن خط مکتوب، منتعش و گاه از ندیدن روی مطلوب مشتعل.</p> <p>(۱) سجع ها را نشان دهید. الف) نهان - گردان ب) قربت - نعمت پ) ملتوب - مطلوب / منتعش - منتعل</p> <p>(۲) نوع سجع ها را بنویسید. الف) مطرف ب) متوازی پ) متوازی / متوازن</p> <p>(۳) ارزش موسیقایی هر یک از سجع ها را بیان کنید. سجع متوازی بالاترین ارزش دارد، سجع متوازن ضعیف ترین ارزش.</p>
نقد و تحلیل نظم و لثر (۴ نمره)	
۱۹	<p>عبارت های درست و نادرست را تعیین کنید.</p> <p>الف) نخستین گام موثر در رویارویی با متون، خواندن دقیق متن است. ب) نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ ضروری نیست. ج) اگر تمام اثر یکباره و بی گسست خوانده شود، درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال می شود.</p> <p>ص (غ) ص (غ) ص (غ)</p>
۱۳۵	<p>جاهای خالی را با عبارت ها مناسب پر کنید.</p> <p>الف) کتاب ها معمولا متن های ... به شمار می آیند. ب) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد ... است. ج) در یک نگاه کلی، متون یا آثار ادبی شامل ... و ... هستند. د) لازم است تمام اثر، ... خوانده شود تا درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال نشود.</p>
۵	<p>بیت زیر را از دیدگاه فکری بررسی کنید.</p> <p>بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران</p> <p>بیان ندرت اندوه از فراق و حیرت معتسوق</p>
۱۵	<p>شعر زیر را از دیدگاه های زبانی، ادبی و فکری بررسی کنید. زبانی: الیه کلمات فارسی هستند.</p> <p>آسمانش را گرفته تنگ در آغوش ابر با آن پوستین سرد نمناکش باغ بی برگی روز و شب تنهاست، با ملوت پاک غمناکش ساز او باران، سرودش باد</p> <p>«مهدی اخوان ثالث»</p> <p>ادبی: قافیه: غمناکش - غمناکش / راجح، ابر (ش)، در (ش) / در تسبیح: باران به ساز / باد به سرود / تقاداد / روز و شب لایه: ابری بودن آسمان به غم آورد بودن فضای زندگی</p>

فکری: توصیف فعل با نیز
توصیف زندگی و شرایط
نا مناسب اجتماع شاعر
استعاره: باغ به زندگی شاعر
حسن آمیزی: ملوت پاک
همیشه سبز باشید.